

คำนำ

โครงการวิจัย อิทธิพลของพลาสติกคลุมแปลงสี ขาว - ดำ ที่มีผลต่อผลผลิตและคุณภาพของผักกาดหอมห่อในฤดูฝน ได้ทำการวิจัยเสร็จสิ้นตั้งแต่ปี 2538 แล้ว แต่เนื่องจากผู้วิจัยมีภาระหน้าที่แน่นหนักไปทางด้านส่งเสริม จึงนำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมก่อนแล้ว ตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมา เช่น การเพาะกล้าแบบปราณีต การใช้ถาดหลุม และการคลุมแปลงปลูกด้วยพลาสติกขาว - ดำ ซึ่งใช้กันมากในพืชตระกูลแตง และ มะเขือเทศ จนพัฒนาเป็นการคลุมด้วยชาแลมชนิด 80 % ในปัจจุบัน

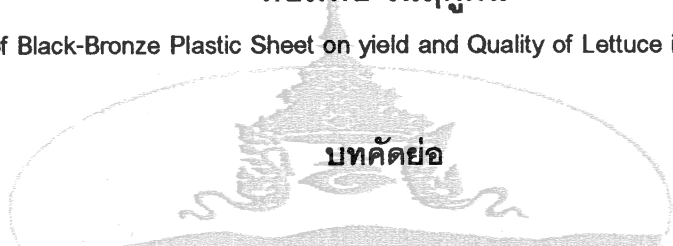
เมื่อมีโอกาสเป็นนักวิจัยผักเต็มตัวอยู่ในปัจจุบัน จึงทำให้มีเวลาย้อนกลับไปเขียนผลงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อจะได้เก็บไว้เป็นหลักฐาน และทำการวิจัยต่อเนื่องได้ต่อไป

ภราดร สีส้มโนธรรม

ตุลาคม 2542

อิทธิพลของพลาสติกคลุมแปลงสีขาวยุติดำ ต่อผลผลิต และ คุณภาพผักกาด หอมห่อ ในฤดูฝน

The Influence of Black-Bronze Plastic Sheet on yield and Quality of Lettuce in Rainy Season

จากการทดสอบคลุมแปลงปลูกผักกาดหอมห่อ ด้วยพลาสติกคลุมแปลงสี
ขาว-ดำ เพื่อศึกษาการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพในช่วงฤดูฝนบนที่สูงที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง
หนองหอยปรากฏว่าพลาสติกคลุมแปลงสี ขาว - ดำ ทำให้ผักกาดหอมห่อมีผลผลิตสูงขึ้น 42.2 %
ทำให้น้ำหนักเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น 33.4 % และ ทำให้มีผักเกรด 1 มากขึ้น 47.2 % ในขณะที่ต้น
กล้าที่ได้จากการเพาะในถาดหลุมทั้งชนิด 72 หลุม และ 104 หลุม ให้ผลผลิต 2,740 และ 2,435.5
ก.ก/ไร่ สูงกว่าต้นกล้าที่ได้จากการเพาะในแปลงเพาะนอกโรงเรือน ซึ่งมีผลผลิตเพียง 1,427 ก.ก/ไร่

The Influence of Black-Bronze Plastic Sheet on yield and Quality of Lettuce in Rainy Season

Abstract

The study on using Black – Bronze plastic sheet in lettuce plantation was carried out in Nong Hoi Station. The aim of the trail is to improve yield and quality of lettuce in rainy season. The result indicated that in lettuce plantation which covered with Black – Bronze plastic sheet gave the increasing yield at 42.2 % and average yield per head at 33.4% . So that the quality was show in well grade (grade1) up to 47.2% . Meanwhile, the seedling in tray either 72 pits or 104 pits produce greater yield of lettuce at 2,740 and 2,435.5 kg/rai, which higher than seedling out of greenhouse that provide yield about 1,427 kg/rai.

บทนำ

ผักกาดหอมห่อ (Head Lettuce) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Lactuca sativa* var. capitata เป็นชนิดผักที่มีความสำคัญต่องานส่งเสริมการผลิตผักของมูลนิธิโครงการหลวงมากที่สุด โดยในปี 2541 มีการผลิตประมาณ 908 ตัน มีมูลค่าประมาณ 15 ล้านบาทต่อปี คิดเป็นสัดส่วนถึง 25% ของปริมาณ และ 29% ของมูลค่าของผักทั้งหมดที่ผลิตส่งขายผ่านมูลนิธิโครงการหลวง แต่การปลูกในช่วงฤดูฝนซึ่งถือเป็นช่วงนอกฤดูกาลนั้นยังคงมีปัญหาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากความชื้นของแสงไม่เพียงพอต่อการงอกหัวที่ดี และปริมาณความชื้นในดินไม่สม่ำเสมอ ทำให้ผักอ่อนแอเมื่อถูกกระแทกจากสายฝน ยิ่งทำให้ง่ายต่อการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรู ซึ่งถ้าผักมีความแข็งแรง โตอย่างสม่ำเสมอไม่สะดุด และได้รับแสงแดดที่เพียงพอ ย่อมทนทานต่อโรคและการกระแทกจากสายฝนได้ดีขึ้น

จากประโยชน์ของพลาสติกสีขาว - ดำ ซึ่งมีด้านสีขาวที่สามารถสะท้อนแสงได้ ทำให้มีแนวคิดว่าจะทำให้สามารถเพิ่มความชื้นแสงอันจะทำให้ผักกาดหอมห่อมีการงอกหัวดีขึ้น และพลาสติกสีขาว - ดำ ดังกล่าวยังสามารถควบคุมความชื้นในดินให้สม่ำเสมอได้ จึงมีการวิจัยและศึกษาถึงอิทธิพลของพลาสติกคลุมแปลงสี ขาว - ดำ ที่มีผลต่อปริมาณและคุณภาพของผักกาดหอมห่อในช่วงฤดูฝนที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อเพิ่มผลผลิต และคุณภาพของผักกาดหอมห่อในช่วงฤดูฝน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จะทราบว่า สีขาวของพลาสติกจะช่วยให้การงอกหัวของผักกาดหอมห่อดีขึ้นหรือไม่
2. จะทราบว่า พลาสติกคลุมแปลงจะสามารถควบคุมความชื้นให้สม่ำเสมอและทำให้ผักแข็งแรง และทนต่อการทำลายของโรค โดยเฉพาะโรคปลายใบไหม้ และโรคเน่าและหรือไม่
3. จะทราบว่า เมื่อคลุมแปลงด้วยพลาสติกสี ขาว - ดำ แล้ว ผลผลิตและคุณภาพของผักกาดหอมห่อจะเพิ่มขึ้นหรือไม่

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

สิงหาคม - ตุลาคม 2538

สถานที่ทำการวิจัย

- แปลงพัฒนาพืชผักหนองหอย

- แปลงผักของเกษตรกรหนองหอย

วิธีการ

การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1. ส่วนที่วิจัยภายในแปลงวิจัยและพัฒนาพืชผักหนองหอย ซึ่งดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิโครงการหลวงวางแผนการวิจัยแบบ RCBD (RANDOMIZED COMPLETE BLOCK DESIGN) ประกอบด้วย 3 Blocks และ 2 ปัจจัย (Treatment) คือ

- ปัจจัยที่ 1 กลุ่มแปลงปลูกด้วยพลาสติก ขาว - ดำ
- ปัจจัยที่ 2 ไม่คลุมแปลงปลูก

โดยต้นกล้าที่ใช้ในการทดลอง ใช้ต้นกล้าที่เพาะจากวิธีการต่าง ๆ 3 วิธีคือ

- ต้นกล้าที่เพาะในแปลงเพาะนอกโรงเรือน
- ต้นกล้าที่เพาะในถาดหลุมชนิด 72 หลุม
- ต้นกล้าที่เพาะในถาดหลุมชนิด 104 หลุม

การเตรียมแปลงปลูก

ไถตะ และ ไถพรวน แล้วยกแปลงขนาดหน้าแปลง กว้าง 1 เมตร ร่องน้ำกว้าง 50 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยรองพื้นด้วยปุ๋ยคอก (ขี้ไก่) ประมาณ 300 กรัม/หลุม และปุ๋ยเคมี 15-15-15 ประมาณ 10 กรัม/หลุม

ระยะปลูก

ใช้ระยะ 40 x 30 เซนติเมตร จำนวน Treatment ละ 60 ต้น

วันที่เพาะกล้าและย้ายปลูก

เพาะกล้า เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2538

ย้ายปลูก เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538

การใส่ปุ๋ย

หลังย้ายปลูก 10 วันใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ผสม 46-0-0 อัตราส่วน 3: 1 จำนวน 10 กรัม/ต้น และใช้ ปุ๋ยสูตร 13-13-21 หลังย้ายปลูก 25 วัน อัตราส่วน 10 กรัม/ต้น

การใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

ใช้ยากันราไดเทนเอ็ม45 ฉีดป้องกันรวม 2 ครั้ง เมื่ออายุ 14 วัน และ 21 วัน

การเก็บเกี่ยว

พิจารณาต้นที่เข้าปลีแน่นโดยการกดด้วยหลังมือ

2. ส่วนที่วิจัยในแปลงเกษตรกรหนองหอย

แบ่งเป็น 2 กลุ่ม (2 หมู่บ้าน) โดยมีการวางแผนการทดลองและวิธีการต่าง ๆ เช่นเดียวกับส่วนที่วิจัยในแปลงพัฒนาพืชผัก แต่ใช้ต้นกล้าจากที่เพาะในแปลงเพาะนอกโรงเรือนเพียงอย่างเดียว และดูแลรักษาโดยเกษตรกรที่เป็นเจ้าของ

3. การเก็บข้อมูล

น้ำหนักเฉลี่ยต่อหัว

คุณภาพ

เกรด 1 น้ำหนักเฉลี่ยต่อหัวมากกว่า 300 กรัม

เกรด 2 น้ำหนักเฉลี่ยต่อหัวมากกว่า 200 กรัม

เกรด 3 น้ำหนักเฉลี่ยต่อหัวน้อยกว่า 200 กรัม

เปอร์เซ็นต์การหน่อหัว

คิดจากจำนวนต้นที่หน่อหัวเทียบ กับจำนวนต้นทั้งหมด
ณ วันเก็บเกี่ยว

เปอร์เซ็นต์การเก็บเกี่ยว

คิดจากจำนวนต้นที่สามารถเก็บเกี่ยวได้เทียบกับ
จำนวนต้นทั้งหมดที่ย้ายปลูก

ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่

คิดจากจำนวนต้นต่อไร่ทั้งหมด 6,919 ต้น หนักลบด้วย
เปอร์เซ็นต์การเก็บเกี่ยว

อายุเก็บเกี่ยว

นับจากวันย้ายปลูก ถึง วันเก็บเกี่ยว

ผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบผลการคลุมแปลงด้วยพลาสติก ขาว - ดำ ทั้งในแปลงวิจัยฯ และ แปลงเกษตรกร
ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการคลุมแปลงปลูกผักกาดหอมห่อด้วยพลาสติกคลุมแปลงสี ขาว - ดำ

รายการ	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก)			น้ำหนักเฉลี่ยต่อหัว (กรัม)			เปอร์เซ็นต์เกรด 1		
	แปลงวิจัย	แปลงเกษตรกร	เฉลี่ย	แปลงวิจัย	แปลงเกษตรกร	เฉลี่ย	แปลงวิจัย	แปลงเกษตรกร	เฉลี่ย
1. คลุมพลาสติก	2,665.00 A	2,564.00 A	2,614.50	414.70 A	370.50 A	392.60	86.60 A	95.00 A	90.80
2. ไม่คลุมพลาสติก	1,737.00 B	1,939.00 B	1,838.00	288.00 B	300.50 B	294.30	48.30 B	75.00 B	61.70
ผลต่าง (%)	53.40	32.20	42.20	44.00	23.30	33.40	79.30	26.70	47.20
% CV	21.91	13.30		22.59	12.48		31.57	4.00	

หมายเหตุ 1. วิเคราะห์โดย Duncan's Multiple Range Test

2. Ranked at probability level 0.05

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าพลาสติกคลุมแปลงสีขาว - ดำ มีอิทธิพลในการทำให้ผลผลิตและคุณภาพของผักกาดหอมห่อที่ปลูกในช่วงฤดูฝน ที่ศูนย์ฯ หนองหอยดีขึ้นอย่างมีข้อแตกต่างทางสถิติ ทั้งที่ทำการวิจัยในแปลงเกษตรกร และ ในแปลงวิจัย โดยการคลุมพลาสติกดังกล่าวทำให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงขึ้น 42.2 % มีน้ำหนักเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น 33.4 % และมีเปอร์เซ็นต์ผักเกรด 1 มากขึ้น 47.2 %

2. ผลการวิจัยในส่วนแปลงวิจัยและพัฒนาพืชผักหนองหอย

ได้มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพียงครั้งเดียวในวันที่ 29 ตุลาคม 2538 และมีผลการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 2 แสดงผลการคลุมแปลงปลูกผักกาดหอมห่อด้วยพลาสติกคลุมแปลงสี ขาว - ดำ และต้นกล้าจากการเพาะด้วยวิธีการต่าง ๆ ในแปลงวิจัย

รายการ	กล้าจากแปลงเพาะ			กล้าจากถาดเพาะ 72 หลุม			กล้าจากถาดเพาะ 104 หลุม			เฉลี่ย		
	คลุม	ไม่คลุม	เฉลี่ย	คลุม	ไม่คลุม	เฉลี่ย	คลุม	ไม่คลุม	เฉลี่ย	คลุม	ไม่คลุม	ผลต่าง %
1. น้ำหนักเฉลี่ยต่อหัว (กรัม)	280.00	261.00	270.50	545.00	302.00	423.50	419.00	301.00	360.00	414.70	288.00	44.00
2. คุณภาพ %												
เกรด 1	60.00	50.00	55.00	100.00	30.00	65.00	100.00	65.00	82.50	86.60	48.30	79.30
เกรด 2	30.00	45.00	37.50		70.00	35.00		30.00	15.00	10.00	48.30	79.30
เกรด U	10.00	5.00	7.50					5.00	2.50	3.40	3.40	
3. เปอร์เซ็นต์การห่อหัว	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	
4. เปอร์เซ็นต์การเก็บเกี่ยว	80.00	64.30	72.20	94.00	91.10	92.60	100.00	94.70	97.40	91.3	83.40	9.50
5. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก)	1,550.00	1,304.00	1,427.00	3,545.00	1,935.00	2,740.00	2,899.00	1,972.00	2,435.50	2,665.00	1,737.00	53.40
6. อายุเก็บเกี่ยว	41.00	41.00	41.00	41.00	41.00	41.00	41.00	41.00	41.00	41.00	41.00	41.00

หมายเหตุ 1. Ranked at Probability Level 0.05

2. CV รายการที่ 1, 2, 4 และ 5 เท่ากับ 22.59% , 31.57% , 5.51% และ 21.91%

3. ผลผลิตต่อไร่คำนวณจากจำนวนต้นทั้งหมด 6,919 ต้น (ระยะปลูก 30 x 40 ซม.)

และไม่มีการข่มต้นกล้าที่ตาย

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าในแปลงวิจัยฯ การคลุมพลาสติกสีขาว - ดำ ทำให้ผักกาดหอมห่อมีน้ำหนักเฉลี่ยต่อหัวสูงขึ้น 44 % มีเกรด 1 มากขึ้น 79.3 % มีเปอร์เซ็นต์การเก็บเกี่ยวสูงขึ้น 9.5 % และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงขึ้น 53.4 % ในขณะที่เปอร์เซ็นต์การห่อหัวและอายุเก็บเกี่ยวไม่มีความแตกต่าง ส่วนต้นกล้าที่ใช้ปลูกจะเห็นว่าการใช้กล้าที่ได้จากการเพาะในถาดหลุมชนิด 72 หลุมดีที่สุด มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงถึง 2,740 ก.ก รองลงมาคือ ต้นกล้าที่ได้จากการเพาะในถาดหลุม 104 หลุม ซึ่งมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 2,435.5 ก.ก และสุดท้ายคือ กล้าจากแปลงเพาะนอกโรงเรือนมีผลผลิตเฉลี่ย 1,427 ก.ก ต่อไร่

ผลการวิจัยในแปลงเกษตรกร

กลุ่มที่ 1 เก็บเกี่ยวเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2538 และ กลุ่มที่ 2 เก็บเกี่ยวเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2538 แต่ละกลุ่มเก็บเกี่ยวพร้อมกันทั้งแปลง เพียงครั้งเดียวโดยมีผลการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 3 แสดงผลการคลุมแปลงปลูกผักกาดหอมห่อด้วยพลาสติกคลุมแปลงสี ขาว - ดำ ในแปลงเกษตรกร

รายการ	กลุ่มที่ 1			กลุ่มที่ 2			เฉลี่ย		
	คลุม	ไม่คลุม	เฉลี่ย	คลุม	ไม่คลุม	เฉลี่ย	คลุม	ไม่คลุม	ผลต่าง %
1. น้ำหนักเฉลี่ยต่อหัว (กรัม)	329.00	295.00	312.00	412.00	306.00	359.00	370.50 A	300.50 B	23.30
2. คุณภาพ %									
เกรด 1	91.70	68.30	80.00	98.30	81.70	90.00	95.00 A	75.00 B	26.70
เกรด 2	8.30	31.70	20.00	1.70	18.30	10.00	5.00	25.00	26.70
เกรด U	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. เปอร์เซ็นต์การห่อหัว	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
4. เปอร์เซ็นต์การเก็บเกี่ยว	100.00	95.60	97.80	100.00	91.00	95.50	100.00 A	93.30 B	6.70
5. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก)	2,276.00	1,951.00	2,113.50	2,851.00	1,927.00	2,389.00	2,564.00 A	1,939.00 B	32.20
6. อายุเก็บเกี่ยว	41.00	41.00	41.00	38.00	38.00	38.00	39.50	39.50	39.50

หมายเหตุ 1. Ranked at Probability Level 0.05

2. CV รายการที่ 1, 2, 4 และ 5 เท่ากับ 12.48% , 4.00% , 2.38% และ 13.30%

3. ผลผลิตต่อไร่ คำนวณจากจำนวนต้นทั้งหมด 6,919 ต้น (ระยะปลูก 30x40 ซม.)

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าในแปลงเกษตรกร การคลุมแปลงพลาสติกสี ขาว - ดำ ทำให้นักกาดหอมห่อมีน้ำหนักเฉลี่ยต่อหัวสูงขึ้น 23.3 % มีเกรด 1 มากขึ้น 26.7 % มีเปอร์เซ็นต์การเก็บเกี่ยวสูงขึ้น 6.7 % และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงขึ้น 32.2 % ในขณะที่เปอร์เซ็นต์การห่อหัวและอายุการเก็บเกี่ยวไม่มีความแตกต่าง ส่วนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ซึ่งปลูกกันคนละหมู่บ้าน มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 2,113.5 ก.ก และ 2,389 กก ซึ่งไม่มีความแตกต่าง

ข้อวิจารณ์

ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเห็นว่า การคลุมพลาสติกสีขาว - ดำ ทำให้ผักกาดหอม
ห่อมีผลผลิตและคุณภาพสูงขึ้นในทุกการทดลองไม่ว่าจะทดลองในแปลงวิจัยฯ หรือแปลงเกษตรกร
แต่สิ่งที่ตั้งไว้เป็นสมมุติฐานตั้งแต่ครั้งแรก ในเรื่องคุณสมบัติของพลาสติก ขาว-ดำ ซึ่งเน้นที่การ
เพิ่มความเข้มแสงเพื่อการห่อหัวดีขึ้นนั้น ปรากฏว่า สีขาวของพลาสติกซึ่งคาดว่าจะช่วยในการ
ห่อหัว แต่จากผลการวิจัย ยังไม่เด่นชัด เพราะทุกการทดลองมีการห่อหัวถึง 100 % ไม่ว่าจะมี
การคลุมหรือไม่ก็ตาม เนื่องจากในช่วงทดลองของปีนี้ มีสภาพแสงแดดดีมาก ไม่มีดครึ้มเหมือน
ทุกปีที่ผ่านมา จึงน่าจะมีการทดลองในปีต่อไป และมีการวัดความเข้มของแสงในแต่ละวันด้วย

ส่วนต้นกล้าซึ่งมีผลต่อการห่อหัวด้วยนั้น จากผลการวิจัยจะเห็นว่าต้นกล้าที่เพาะ
ในภาชนะชนิด 72 หลุม และ 104 หลุม แล้วอยู่ในโรงเรือนจะให้ผลผลิตสูงกว่าที่เพาะในแปลง
เพาะนอกโรงเรือนแบบที่เกษตรกรนิยมปฏิบัติกันอยู่ เนื่องจากกล้าที่เพาะจากแปลงเพาะนอกโรง
เรือนนั้น ย้ายกล้าแบบไม่มีดินติดรากทำให้มีต้นกล้าตายเป็นจำนวนมากส่งผลให้ เปอร์เซ็นต์การ
เก็บเกี่ยวน้อยลง ในขณะที่ต้นกล้าจากภาชนะมักจะไม่ใช่จะงักหรือตายแต่อย่างไรก็ตามการย้าย
กล้าทุกครั้งก็ต้องคำนึงถึงการให้น้ำเพราะเมื่อคลุมพลาสติกแล้วจะทำให้การรดน้ำลำบากและมี
ปัญหามากขึ้น ถ้าแสงแดดจัดจะทำให้ต้นกล้าเหี่ยวและตาย

จากการสอบถามข้อคิดเห็นของเกษตรกรที่ร่วมวิจัยในครั้งนี้ทั้ง 6 คนให้ข้อคิดเห็น
ว่า ชอบและต้องการที่จะใช้พลาสติกคลุมแปลงในการปลูกด้วย เพราะทำให้ทำงานสะดวกไม่ต้อง
ถางหญ้าและแปลงสะอาด แต่พลาสติกราคาแพง

ผลสรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่าพลาสติกคลุมแปลงสีขาว - ดำ ทำให้ผลผลิตสูงขึ้น 42.2 % ทำให้น้ำหนักเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น 33.4 % และทำให้คุณภาพผักสูงขึ้น โดยมีผักเกรด 1 มากขึ้น 47.2 % ในขณะที่เดียวกันต้นกล้าที่เพาะจากถาดเพาะชนิด 72 หลุมมีผลผลิตสูงสุดคือ 2,740 ก.ก/ไร่ รองลงมาคือต้นกล้าที่เพาะจากถาดเพาะชนิด 104 หลุม มีผลผลิต 2,435.5 ก.ก/ไร่ และต้นกล้าที่เพาะในแปลงเพาะนอกโรงเรือนมีผลผลิตน้อยที่สุดคือ 1,427 ก.ก/ไร่

จากผลการวิจัยจึงเห็นว่าควรที่จะกำหนดหรือแนะนำให้เกษตรกรที่ปลูกผักกาดหอมห่อบนที่สูงในช่วงฤดูฝนประมาณเดือน กันยายน - ตุลาคม ของทุกปีควรจะต้องเพาะกล้าจากถาดหลุมแทนการเพาะกล้าแบบเดิม และควรที่จะคลุมแปลงปลูกด้วยพลาสติกสีขาว - ดำ หรือวัสดุคลุมแปลงอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติคล้าย ๆ กัน แต่จะต้องระวังต้นกล้าที่ย้ายปลูกใหม่ ๆ จะต้องได้รับน้ำเพียงพอและต้องไม่ปลูกชิดพลาสติกมากเกินไป เพราะจะทำให้ต้นกล้าตายได้ เมื่อมีแสงแดดมาก ๆ

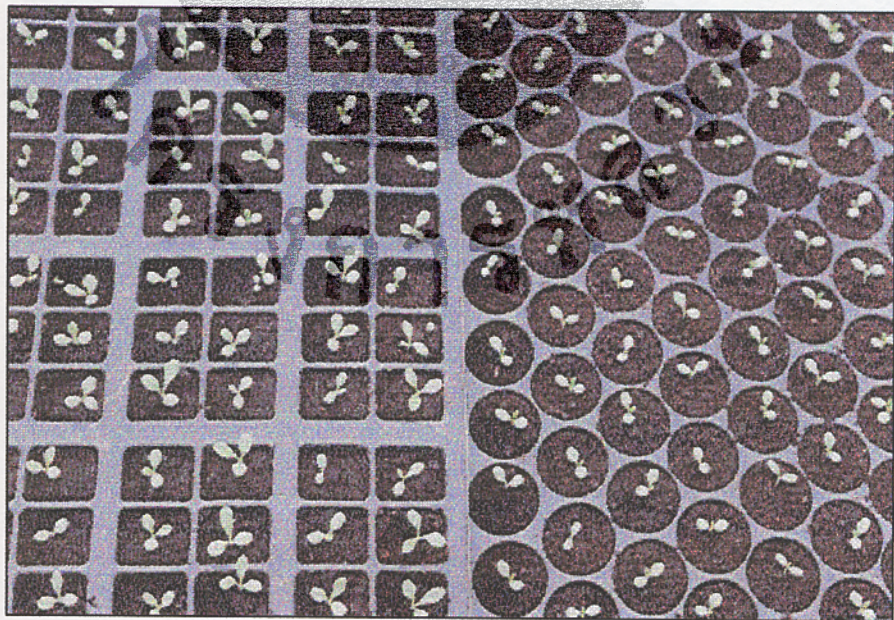
ภาพที่ 1 สภาพทั่วไปของแปลงปลูกผักกาดหอมห่อของเกษตรกรหนองหอย

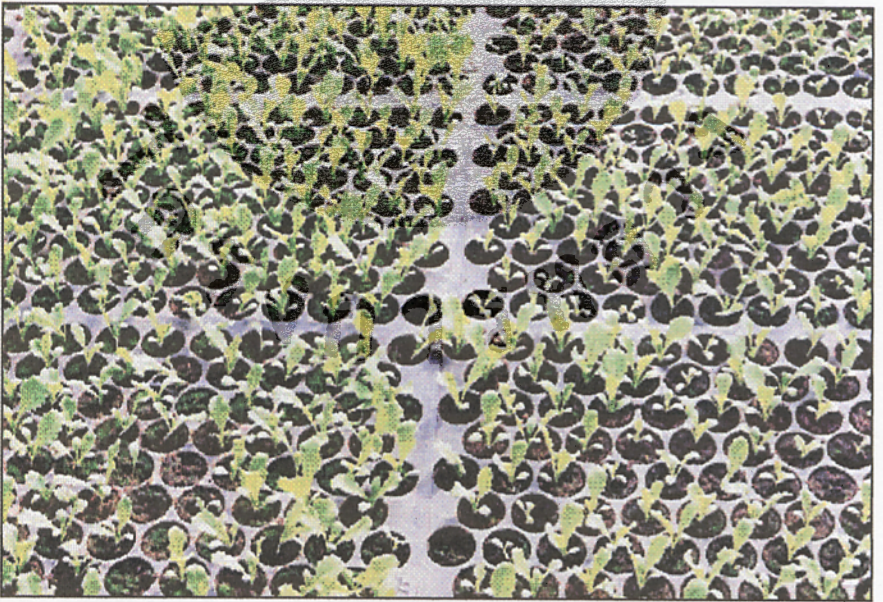
ภาพที่ 2 แปลงปลูกผักกาดหอมห่อของเกษตรกรหนองหอย

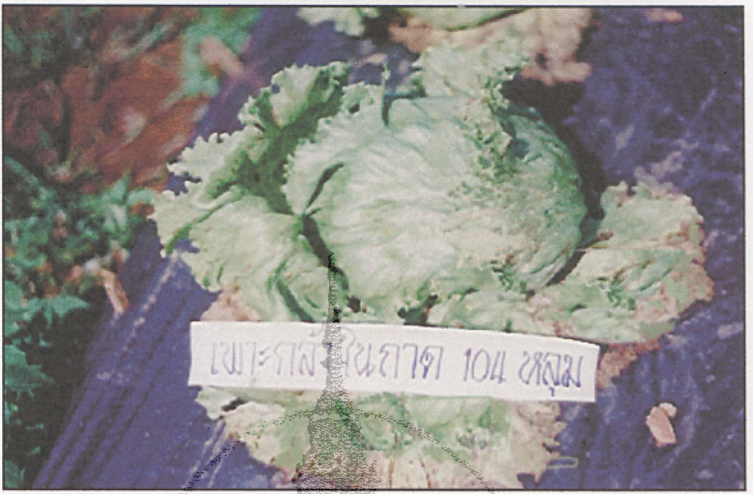
ภาพที่ 3 แปลงปลูกผักกาดหอมห่อภายในศูนย์พัฒนาพืชผักหนองหอย

ภาพที่ 4 ถาดเพาะกล้าผักกาดหอมห่อแบบ 72 หลุม และ 104 หลุม

ภาพที่ 5 สภาพต้นกล้าผักกาดหอมห่อที่เพาะในถาดหลุมแบบ 104 หลุม

ภาพที่ 6 สภาพผักกาดหอมห่อที่พร้อมเก็บเกี่ยว